

LETNO POROČILO 2022 CIPRA INTERNATIONAL

ŽIVETI V ALPAH

Finančno poročilo in zahvala
STRAN 2

Projekti in aktivnosti
STRAN 3

Naslovna zgodba
STRAN 4

Nacionalna predstavništva
STRAN 6

Razgledi
STRAN 8

Skupno oblikovanje alpskega prostora – različni predstavniki in predstavnice CIPRE so na srečanju v Avigliani v Italiji sodelovali pri pripravi novih smernic za prihodnji razvoj alpskega prostora.

NASLOVNA ZGODBA

Povezovanje ljudi, premagovanje meja, varstvo Alp ... CIPRA si že 70 let prizadeva za kakovostno življenje na območju alpskega prostora.

Kako bi lahko izgledale alpske regije jutrišnjega, po jutrišnjega dne? Sedemdeseti rojstni dan CIPRE predstavlja priložnost za pogled v bodočnost in snovanje vizije za prihajajoča leta. Današnji izzivi so v Alpah zaradi napredujočih podnebnih sprememb in pretečega kolapsa ekosistemov večji kot kdajkoli poprej. Potrebujemo mlade z novimi, barvitimi in trajnostnimi vizijami za Alpe, ki jih bodo večji tudi uresničiti. Brez tovrstnih osebnosti, kot razkriva pogled v preteklost, CIPRE ne bilo na nobenem zemljevidu.

Preusmerjevanje rek ali mogoče celo gradnja svetilnika na Matterhornu? Tovrstni načrti Francije in Italije so bili davnega leta 1952 v nasprotju z vizijo geologinje Edith Ebers. Dne 5. maja tistega leta je zato zainteresirane predstavnice in predstavnike alpskih držav povabila v bavorski Rottach-Egern, da bi skupaj zasnovali mednarodne smernice za zaščito Alp. In CIPRA, mednarodna organizacija, katere sedež se od leta 1983 nahaja v geografsko najbolj alpski državi – Lihtenštajnu, je ugledala luč sveta.

Sprva zgolj vizija civilne družbe se je prelevila v zavezujoči mednarodni pravni akt. Skoraj 40 let informiranja, prepričevanja in spodbujanja je bilo treba, da so alpske države in tedanja Evropska gospodarska skupnost (EGS) leta 1991 končno

postale pogodbenice Alpske konvencije, ki je stopila v veljavo leta 1995.

Sledili so naslednji mejniki, pri katerih ni šlo brez prispevka CIPRE. Nastali sta prvi združenji mest in občin – društvo Alpsko mesto leta in Omrežje občin Povezanost v Alpah, ki Alpsko konvencijo na lokalni ravni uresničujeta vse od leta 1997. Leta 2000 je bila v Protokol o izvajanju Alpske konvencije na področju prometa zajeta opustitev gradnje cest višjega reda za čezalpski tranzitni promet. Leto 2013 je pozdravilo ustanovitev Mladinskega sveta CIPRE, ki predstavlja valilnico idej mladih in vstopno točko zanje za aktivno sodelovanje na področju alpske politike. Zato obstaja veliko razlogov za praznovanje 5. maja 2022.

➔ Več na strani 4

UVODNIK

SCHAAN, LIHTENŠTAJN, MAJ 2023

SPOŠTOVANE BRALKE, DRAGI BRALCI,

— ko si ljudje s skupnimi močmi prizadevajo za obetajoče in preobrazbene ideje, ne poznajo omejitev. Iz vizij posameznikov, ki so v CIPRI delovali pred nami, so zrasle številne pobude za varstvo in ohranitev Alp in obstaja jih še veliko več, kot jih je našlo prostor v uvodniku. Tako je bila, denimo, prav CIPRA tista, ki je prva začela pripravljati poročila o stanju Alp, za katera je danes odgovorno predsedstvo Alpske konvencije. To velja tudi za Alpski teden, ki je prvič potekal leta 2004 v sodelovanju z Omrežjem občin Povezanost v Alpah, organizacijama ALPARC in ISCAR ter slovenskimi ustanovami. Vse te stične točke ljudi in ideje za Alpe seveda še naprej združujejo.

Ko tako pogledujemo nazaj na preteklih sedem desetletij našega delovanja, lahko opazimo, da stojimo na plečih skromnih velikanov. Ti so svoje znanje, čas in skrb namenili ohranjanju Alp, tega čudovitega življenjskega prostora ljudi, živali in rastlin, mi pa bomo v njihovem duhu tudi v prihodnje gradili medgeneracijska, interdisciplinarna in medkulturna zavezništva.

Želiva vam prijetno branje in upava na skorajšnje snidenje z vami.

Serena Arduino in Bianca Elzenbaumer
sopredsednici CIPRE International

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je neprofitna in nevladna krovna organizacija s predstavništvom v sedmih alpskih državah in z mrežo več kot sto članskih organizacij. CIPRA deluje na znanstveni podlagi, uporablja raznovrstne komunikacijske načine, si prizadeva za ozaveščanje javnosti o alpski politiki in sodeluje v projektih, katerih namen je udeleževanje trajnostnega razvoja v praksi. Prav tako se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, za krepitev regionalne pestrosti ter skupno reševanje čezmejnih izzivov na območju alpskega prostora.

WWW.CIPRA.ORG

Trdno na novih temeljih

____Po zahtevnem letu 2021 je CIPRA International v letu 2022 uspeła vnoviĉ okrepiti svoje aktivnosti. Pandemija koronavirusne bolezni s stalnimi negotovostmi in omejitvami socialnih stikov v ĉezmejnem sodelovanju je preteklost. Vse dogodke s fiziĉno navzoĉnostjo udeleŹenih, ki smo jih naĉrtovali znotraj naše organizacije kakor tudi v okviru projektov, smo izvedli z visoko udeleŹbo in velikim odzivom javnosti.

V primerjavi s predhodnim letom smo pri odhodkih zabeleŹili nekoliko višje stroške oseĹba in niŹje stroške za podroĉje komunikacije. Višji administrativni stroški in stroški nepremiĉnin ter namensko zvišanje stroškov za izvedbo dogodkov v lastni reŹiji na vsealpski ravni so privedli do skupnih izdatkov v višini 1,89 mio. CHF (2021: 1,68 mio. CHF).

CIPRA International Lab GmbH

CIPRA Lab ima nov dom

____Za CIPRO Lab so se v letu 2022 odprle nove sinergije in priloŹnosti za sodelovanje: druŹba se je vselila v skupnostno pisarno v stavbi ob znamenitem obrambnem stolpu Katzenturm v avstrijskem Feldkirchu. Haus am Katzenturm pod svojo streho zdruŹuje okolje- in naravovarstvena društva in zdruŹenja ter deluje kot platforma, ki zagotavlja pisarniške prostore razliĉnim nevladnim organizacijam iz Vorarlberga. CIPRA Lab, neprofitna gospodarska druŹba, ki deluje skladno z avstrijsko zakonodajo, je hĉerinsko podjetje CIPRE International in njena operativna enota na obmoĉju Evropske unije. Leta 2022 je CIPRA Lab sodelovanje na podroĉju nadnacionalnega varstva podnebja na Zahodnem Balkanu še okrepila s projektom Climate bridges/Podnebni mostovi, eden od mejnikov v njenem delovanju je bila podelitev nagrade za primere dobre prakse na podroĉju varstva podnebja. Omenjeni projekt je del Evropske pobude za podnebje (EUKI) v okviru nemškega Zveznega ministrstva za okolje, varstvo narave, jedrsko varnost in varstvo potrošnikov (BMUV).

Konec leta 2022 je imela CIPRA Lab GmbH dva zaposlena za 130 % odstotkov delovnega ĉasa. Letni izkaz poslovnega izida izkazuje dohodeke v višini 329.799 EUR in odhodke v višini 319.599 EUR z pozitivnim izidom v višini 10.200 eur. Revidirani letni raĉunovodski izkazi druŹbe CIPRA Lab so objavljeni na

WWW.CIPRA.ORG/SL/LAB

CIPRA International se za finanĉno podporo in naroĉila zahvaljuje

KNEŹEVINI LIHTENŠTAJN VADUZ/LI • URADU ZA ZUNANJE ZADEVE VADUZ/LI • URADU ZA GRADNJO IN INFRASTRUKTURO VADUZ/LI • URADU ZA OKOLJE VADUZ/LI • ZVEZNEMU MINISTRSTVU ZA OKOLJE, VARSTVO NARAVE, JEDRSKO VARNOST IN VARSTVO POTROŠNIKOV BERLIN/D • BINDING STIFTUNG SCHAAN/LI • ZVEZNI AGENCIJI ZA OKOLJE NEMĉIJE DESSAU/D • BAVARSKI AKADEMIJI ZA VARSTVO NARAVE IN OHRANJANJE POKRAJINE LAUFEN/D • LANIMO STIFTUNG VADUZ/LI • AVSTRIJSKEMU MINISTRSTVU ZA VARSTVO PODNEBJA, OKOLJE, ENERGIJO, MOBILNOST, INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO DUNAJ/AT • URADU ZA PROSTORSKI RAZVOJ IN GEOINFORMACIJE V KANTONU ST.GALLEN ST. GALLEN/CH • ŠVICARSKEMU ZVEZNEMU URADU ZA PROSTORSKI RAZVOJ BERN/CH • PROGRAMOM EU: ERASMUS+ • AAGE V. JENSEN CHARITY FOUNDATION VADUZ/LI • STIFTUNG FÜRST. KOMMERZIENRAT GUIDO FEGER VADUZ/LI • STIFTUNG MERCATOR ZÜRICH/CH • STIFTUNG TEMPERATIO MAUR/CH • STIFTUNG UNATERRA ZÜRICH/CH • STALNEMU SEKRETARIATU ALPSKE KONVENCIJE INNSBRUCK/A • DRUŠTVU ALPSKO MESTO LETA SONTHOFEN/D • VAUDE SPORT ALBRECHT VON DEWITZ STIFTUNG TETTNANG/D • NACIONALNIM SEKRETARIATOM VIE ALPINE: SCHWEIZER WANDERWEGE, URADU ZA OKOLJE LIHTENŠTAJN, MINISTÈRE D'ETAT PRINCIPAUTÉ DE MONACO • ARGE ALP INNSBRUCK/A • PODPORNICAM IN PODPORNIKOM VIE ALPINE • PODPORNICAM IN PODPORNIKOM ALPE NA ODRU

IZKAZ POSLOVANJA

	2 0 2 2	2 0 2 1
Stroški dela	896.765	880.239
Stroški, reprezentanĉni stroški	188.799	108.628
Pisarniški stroški	104.919	68.829
Komunikacija, oglaševanje	42.904	64.890
Avtorski honorarji – zunanje storitve	274.682	262.502
Avtorski honorarji CIPRE – predstavništvo	76.595	98.539
Razliĉni odhodki	126.418	59.327
Amortizacija	180.715	141.291
Odhodki	1.891.796	1.684.248
Prihodki iz projektov, donacije, sponzorska sredstva	894.168	917.220
Prispevki držav	700.000	500.000
Ĉlanarine	37.105	38.791
Opravljanje storitev za tretje osebe	165.610	110.026
Prihodki iz prodaje (publikacije, drugo)	39	11
Drugi prihodki	67.664	52.721
Sklad za alpsko mreŹno delavnico	81.000	81.000
Prihodki	1.945.585	1.699.770
Letni Izraĉun	53.789	15.521

BILANCA

A K T I V A	2 0 2 2	2 0 2 1
Opredmetena osnovna sredstva vkljuĉno nepremiĉnine	2.063.205	2.188.636
Stalna sredstva skupaj	2.063.205	2.188.636
Terjatve	138.244	212.821
Dobroimetje pri bankah in poštnih hranilnicah, ĉeki in gotovina	789.536	745.312
Gibljava sredstva	927.780	958.133
Aktivne časovne razmejitve	108.857	12.588
Skupaj aktiva	3.099.841	3.159.357
P A S I V A	2 0 2 2	2 0 2 1
Sredstva društva	362.404	346.883
Letna izguba / dobiĉek poslovnega leta	53.789	15.521
Sredstva društva	416.193	362.404
Rezervacije	1.467.504	1.523.504
Obveznosti	832.954	795.218
Pasivne časovne razmejitve	383.190	478.231
Skupaj izposojeni kapital	2.683.648	2.796.953
Skupaj pasiva	3.099.841	3.159.357

(Pod pogojem, da je sprejeto na skupščini)

Uĉimo se drug od drugega

Kako CIPRA International spodbuja izmenjavo znanja in izkušenj na podroĉjih turizma, mobilnosti, naravnih virov, kulture in politike, ponazarja pet izbranih projektov.

Usmerjanje tokov turistov in obiskovalcev

NARAVA IN ĆLOVEK

➤ Obiskovalcev gora je vse veĉ, njihovi postanki pa so vse krajši. Vse to povzroĉa okoljske probleme in teŹave v prometu. Usmerjanje turistiĉnih tokov je pri tem pomembno medsektorsko vprašanje, za katero pa v številnih regijah nimajo pristojnega organa. Prav s to problematiko se je ukvarjal dvoletni projekt speciAlps2, v okviru katerega se je zvrstilo veĉ dogodkov: v slovenskih Luĉah in italijanskem Balmeju so organizirali mednarodni sreĉanji, v okviru dveh spletnih konferenc pa je bila vzpostavljena platforma, ki na vsealpski ravni omogoĉa izmenjavo izkušenj, znanja in dobrih praks s tega podroĉja. Poleg tega so v pilotnih regijah – Naravnem parku Tiroler Lech v Avstriji, Regijskem parku Kamniško-Savinjske Alpe, italijanski goriški vas Balme in nemškem Bad Reichenhallu – organizirali veĉ delavnic in pripravili ustrezne ukrepe. Rezultatom projektnih aktivnosti je mogoĉe prisluhniti v podkastih ali pa si jih kot primere dobre prakse ogledati na interaktivnem zemljevidu Alp. Izvedbo projekta je finanĉno podprlo nemško Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave, jedrsko varnost in varstvo potrošnikov (BMUV), dejavnosti projekta pa sta usklajevala CIPRA International in OmreŹje obĉin Povezanost v Alpah. Magdalena Holzer, vodja projekta CIPRE, se ob tem zaveda, da se bo zaradi podnebne krize pritisk na naravno okolje le še poveĉeval, zato je prepriĉana, da pobud, ki tovrstno vzajemno uĉenje spodbujajo na vsealpski ravni, nikoli ne more biti preveĉ.

➤ **JeloviZA** projekt je namenjen izboljšanju stanja ekosistemov na obmoĉju mreŹe Natura 2000 na Jelovici v Sloveniji • **Prenos znanja na temo sobivanja ĉloveka in volka na obmoĉju Alp** strategije za sobivanje ĉloveka in volka • **Varĉujemo z zemljišĉi** za spremembe trenda pri ravnanju z zemljišĉi na primestnih obmoĉjih.

WWW.CIPRA.ORG/NARAVA-CLOVEK

Aktivna in zdrava pot na delo

GOSPODARSTVO V PREOBRATU

➤ Veĉ aktivne mobilnosti pri vsakodnevnem delu prinaša korist tako našemu zdravju kot tudi podnebj. KneŹevina Lihtenštajn, avstrijska zvezna deŹela Vorarlberg in švicarski kanton Sankt Gallen so se zato v triletnem ĉezmejnem Interregovem projektu AMIGO z izvajanjem širokega nabora ukrepov zavzeli za dejavno spodbujanje zdravega, podnebu prijaznega in gibalno aktivnega naĉina prevoza na delo in z dela. Skupaj s CIPRO International, vorarlberškim Inštitutom za energijo (Energieinstitut Vorarlberg) in podjetjem aks Gesundheit so razvili pilotni program beWEGt, ukrepe, ki so bili sprejeti v okviru programa, kakor tudi druge ukrepe za spodbujanje mobilnosti, pa preizkusili v podjetjih. V regiji so poleg tega organizirali razliĉne dogodke, spodbujali ozavešĉenost in motiviranost prebivalcev ter v vseh treh državah širili znanje in informacije. Kot je pokazala anketa, opravljena med pribliŹno 1.500 zaposlenimi v pilotnih podjetjih, je prihranek iz-pustov CO2 znašal 350 ton, uporaba avtomobila za voŹnjo na delo pa se je zmanjšala za 6 odstotkov. Ob zakljuĉku projekta AMIGO, ki je bil deleŹen finanĉne podpore v okviru Interregovega programa Alpski Ren – Bodensko jezero – Visoki Ren, je novembra 2022 v lihtenštajnskem Triesnu potekala konferenca Za gibalno aktivnejši delovni vsakdanjik, CIPRA International pa bo rezultate projekta delila skupaj s slovenskimi partnerji pri projektu TRATA 2.1 – Trata, industrijska cona za 21. stoletje, katerega cilj je spodbuditi zaposlene k spremembi potovalnih navad in uporabi trajnostnih oblik mobilnosti.

➤ **Constructive Alps** sekretariat za arhitekturno nagrado za trajnostno gradnjo in prenovo v Alpah • **Climate Bridges** vzpostavitev mreŹe za podnebje na obmoĉju držav Zahodnega Balkana • **Climate Action in Alpine Towns** ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam izvajajo v osmih alpskih mestih leta

WWW.CIPRA.ORG/GOSPODARSTVO-PREOBRATU

Alpski viri

SOCIALNE INOVACIJE

➤ Partnerji v projektu Re.sources so se alpskim naravnim virom, kot so gorski gozdovi, tla ali zemljišĉa, in vprašanjem kakovosti Źivljenja, viziji prihodnjega razvoja in zavarovanih obmoĉjih posvetili na razliĉne in ustvarjalne naĉine: na izletih, strokovnih konferencah, pohodih, gledaliških delavnicah, delavnicah kreativnega pisanja, druŹinskih taborih in številnih drugih priloŹnostih. V sklopu projekta je praktiĉno usposabljanje na delovnem mestu (job shadowing) 24 udeleŹencem in udeleŹenkam omogoĉilo, da so se pridruŹili eni od alpskih partnerskih organizacij in neposredno doŹiveli delovno okolje nevladnih organizacij. Projekt Erasmus+ je tako še okrepil izmenjavo in proces uĉenja med organizacijami, h katerim spadajo tudi CIPRA International, nacionalna predstavništva CIPRE iz Slovenije, Nemĉije, Italije, Švice in Francije, Mladinski svet CIPRE, Legambiente Val Pelice/I, društvo Canopée/F in gledališĉe junges THEATER Liechtenstein. Kot je potrdila 24-letna študentka Polona Zakrajšek, ena od udeleŹenk, je sodelovanje v projektu Re.sources bila tudi osebna obogatitev: »Namen je bil izmenjati si razliĉne poglede in prakse, to pa je zame tisto dodatno znanje, ki ga v tradicionalnem uĉnem okolju ne morem pridobiti.«

➤ **Alps2030** mladi uresniĉujejo cilje trajnostnega razvoja v lokalnih skupnostih • **Youth Alpine Inter-rail** mladi lahko po Alpah potujejo podnebu prijazno • **Green Deals für Gemeinden** sposabljanje lokalnih pobud za uĉinkovitejše izvajanje podnebnih ukrepov • **Alpine Changemaker Basecamp** projekti za prihodnost, vredno Źivljenja • **Alpine Climate Action** mladi spoznavajo obseg politiĉnih prizadevanj prek spleta • **Alpska vozovnica AlpTick** ena vozovnica velja za celotno mreŹo javnega potniškega prometa v celotni alpski regiji

WWW.CIPRA.ORG/SOCIALNE-INOVCIJE

Festival Brati gore

ALPSKO KOMUNICIRANJE

➤ Kakšna prihodnost ĉaka Alpe v Lihtenštajnu in dolini Rena, je bila osrednja tema okrogle mize, ki jo 7. decembra 2022 ob mednarodnem dnevu gora organizirali v Schaanu. Direktor Lihtenštanske druŹbe za varstvo okolja Elias Kin-dle, pohodniška vodnica Katharina Link in Anna Fuchs, ki v krašem delovnem ĉasu opravlja poklic planšarice, so ob tej priloŹnosti predstavili svoje poglede na prihodnji razvoj Rena, pohodništva in planinskega gospodarstva. Razpravi sta sledila razglasitev petih najboljših kratkih zgodb, ki so na isto temo sodeloval-e na literarnem nateĉaju, in javno branje izbranih besedil, ki so med drugim spregovorila o prihodnosti kot stalnem spreminjanju, o kravah in dronih, ljudeh kot breztelesnih razmišljujoĉih bitjih in prinesla pet pogledov na to, kakšno bi lahko bilo Źivljenje v Alpah. Avtorji in avtorice zmagovalnih zgodb so prisotne popeljali v razliĉne prihodnosti, ki so bile poetiĉne in ĉustveno pretenjene, a tudi humorne in druŹbenokritiĉne. Dogodek je organiziral-a CIPRA International, pri tem pa so sodelovali še Hiša literature, nacionalna knjiŹnica, Skino, Omni Bücheri in Federfux.

➤ **Alpe na odru, št. 109** »Alpe jutrišnjega dne – 70 let CIPRE« • **alpMedia** E-novice v veĉ jezikih in z nekaj manj kot 17.000 naroĉniki • **www.cipra.org** v letu 2022 je bilo zabeleŹenih veĉ kot 400.000 ogledov domaĉe spletne strani • **DruŹbena omreŹja** Instagram, Facebook, Twitter, LinkedIn • **Podkast CIPRE** 17 novih prispevkov • **Odnosi z mediji** stališĉa, mnenja in pozicioniranje

WWW.CIPRA.ORG/SL/PUBLIKACIJA,
WWW.CIPRA.ORG/SL/PODCAST

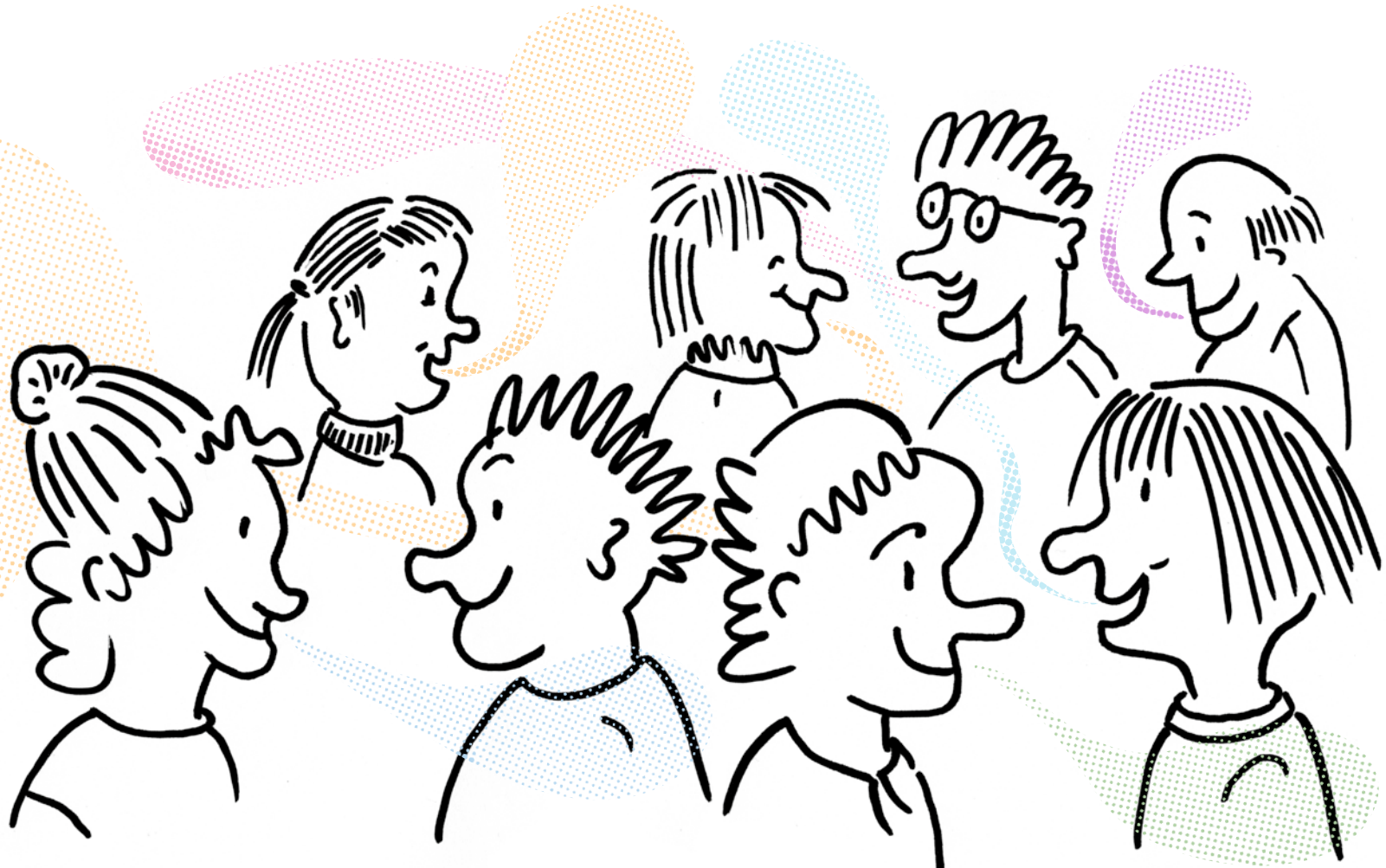
Elektrika namesto biotske raznovrstnosti

ALPSKA POLITIKA

➤ Politiĉno leto 2022 so na obmoĉju Alp zaznamovala vprašanja, povezana s tranzitnim prometom in energetiko. V razmerju do alpskih držav, Evropske komisije in poslan-cov Evropskega parlamenta smo si prizadevali za uĉinkovitejše varstvo prebivalstva, ki Źivi vzdolŹ alpskih tranzitnih poti, a Źal neuspešno: Avstrija bo, denimo, morala v prihodnje pridobiti soglasje sosednjih držav Italije in Nemĉije, ĉe bo Źelela obraĉunati višjo cestnino za tovarna vozila, ki preĉkajo brennerski prelaz. Nam je pa vsaj odbor za promet Evropskega parlamenta uspeło seznaniti s trenutno obĉutno pomembnejšo temo, tj. preusmeritvijo tovarnega prometa na Źeleznico. Zaradi vojne v Ukrajini in energetske krize, ki sta razmere še zaostri-li, se spodbuja uporaba energije iz obnovljivih virov, kot so vodna, vetrna in sonĉna energija. EU je izdala izredno uredb, s katero je doloĉila skrajšanje postopkov in prednostno obrnavno elektrarn, ki izkorišĉajo obnovljive vire energije. V Švici še poteka razprava o znatno veĉjih posegih v zakonodajo na podroĉju varstva narave. Vanjo se je vkljuĉila CIPRA, ki energetski preobrat sicer zelo pozdravlja, se pa ob napredujoĉi krizi na podroĉju biotske raznovrstnosti nesporno zavzema tudi za varstvo biotopov in pokrajine ter nasprotuje tveganjem za kršitve naĉel Alpske konvencije.

➤ **Alpska konvencija** delovne skupine, akcijski programi, Alpski svet za podnebje in biotsko raznovrstnost • **Evropska strategija za alpski prostor** akcijski skupini 6 in 7 • **Delovna skupina za spodbujanje ciljev trajnostnega razvoja Lihtenštajn** uresniĉevanje ciljev trajnostnega razvoja • **Via Alpina** ĉezalpska daljinska pohodniška pot • **Društvo Alpsko mesto leta** sekretariat • **JPI Climate** transdisciplinarni svetovalni svet • **Alpine Changemaker Network** mreŹa, ki poveŹuje izobraŹevanje, raziskovanje in delovanje v praksi

WWW.CIPRA.ORG/ALPSKA-POLITIKA,
WWW.CIPRA.ORG/SL/MREZE

Le kam nas vodi pot, so se vprašali udeleženci ene od delavnic.

Na rojstnodnevni zabavi je bilo poskrbljeno tudi za glasbo in ples.

Na rojstnodnevni zabavi je CIPRE čestital tudi Daniel Hiliti, župan Občine Schaan v Lihtenštajnu.

Predstavnice CIPRE v razpravi o ciljih, metodah in deležnikih ...

... za boljšo prihodnost na območju Alp.

70 LET CIPRE

CIPRA je praznovala okroglo obletnico, kar je bila odlična priložnost za oceno trenutnega stanja in oblikovanje novih smernic za prihodnji razvoj.

Rojstnodnevno torto sta prevzeli sopredsednici CIPRE Serena Arduino in Bianca Elzenbaumer.

Kako smo praznovali rojstni dan

► Varstvo Alp, vzpostavljanje mrež, ustvarjanje idej, oblikovanje projektov, dajanje pobud, medsebojno povezovanje – od svoje ustanovitve dalje v letu 1952 CIPRA povezuje ljudi in organizacije prek jezikovnih, kulturnih, geografskih in političnih meja in si pri tem aktivno prizadeva za kakovostno življenje na območju Alp. Njen 70. rojstni dan so partnerji, prijatelji in podporniki iz različnih alpskih držav obeležili 5. maja 2022 v Schaanu v Lihtenštajnu z interaktivnimi delavnicami in bogatim večernim programom, v katerem ni manjkalo presenečenj.

Na petih popoldanskih delavnicah so udeleženci obravnavali različne vsebine, pomembne za alpski prostor, med drugim oblikovanje vizije za prihodnost Alp, seznanitev z žariščnimi temami, na katere se osredotočajo v Lihtenštajnu, in vprašanje kakovosti življenja. Quo vadis, CIPRA, se je, denimo, vprašal Kaspar Schuler, direktor CIPRE International, kot eden od razpravljavcev na okrogli mizi o prihodnjem razvoju CIPRE, ki je potekala v t. i. svetovni kavarni. Udeleženci delavnice Alpe jutrišnjega dne so se lahko tudi preizkusili v različnih vlogah in se v razpravi o vrsti rabe bližnjega naravnega vodotoka kot župani, delavci ali okoljevarstveniki prepirali, ali bližnji naravni vodotok spremeniti v območje varstva narave, akumulacijski jez ali kopališče. Ekipa za komuniciranje pa je še predstavila jubilejno izdajo revije Alpe na odru.

V duhu slogana Več gibanja za zdravje in podnebje je Jakob Dietachmair, namestnik direktorja CIPRE International, na urbanem sprehodu po Schaanu predstavil projekt za spodbujanje mobilnosti Amigo in pri tem izpostavil

zlasti problematiko regionalnega prometa. Predstavniki Lihtenštajnskega društva za varstvo okolja (LGU), kjer je tudi sedež CIPRE Lihtenštajn, so zbrane popeljali do Rena, sledil pa je pogovor o konceptu renaturacije in izvedbe protipoplavne zaščite na tem območju. Vprašanje, kako v prihodnje ohraniti kakovostno življenje v Alpah za vse, pa ni zaposlovalo le udeležencev pete delavnice, temveč je to tudi slogan, pod katerim Slovenija vodi dveletno predsedovanje Alpski konvenciji.

A pravega rojstnega dne ni brez rojstnodnevne zabave. Zvečer so se zbrali vsi udeleženci in obletnico CIPRE skupaj obeležili s prijetnim druženjem ob pozdravnih besedah in nagovorih, seveda pa ni manjkalo niti odlične hrane in pijače, smeha, plesa in glasbe. Predstavnice nacionalnih odborov in Mladinskega sveta CIPRE so zbrane odpeljali na popotovanje po Alpah ter jim predstavili izbrane projekte in akcije. S prav posebnim darilom je presenetil Stalni sekretariat Alpske konvencije: z večerom slamovske poezije, na katerem je pesnik Markus Koschuh, več kot spreten v besedah, navzoče odpeljal iz plitvin doline v višine alpskih gore, saj »v življenju potrebujemo več vzponov, padcev in grbin, skratka več Alp«. Tekste so v slovenščini, italijanščini in francoščini v video sporočilu prebrali še trije pesnice. Vsi prispevki so na ogled tukaj:

Generalka sekretarja Alpske konvencije Alenka Smertko je CIPRO presenetila s posebnim gostom ...

Na plesnem večeru se je svojo slamovsko poezijo o Alpah predstavil slamar Markus Koschuh.

Naša teorija sprememb

► Katere spremembe želimo doseči, da bo alpski prostor postal bolj trajnosten? Kako izboljšati sodelovanje med predstavniki CIPRE? Katere cilje želimo doseči skupaj in na katere teme se želimo osredotočiti v prihodnje? Okrogla obletnica ni le razlog za praznovanje dosedanjih uspehov, saj prav tako odpira pomembna vprašanja glede prihodnjega razvoja. Zato ni bilo naključje, da je upravni odbor CIPRA International predlagal začetek širkega in participativnega procesa iskanja odgovorov. Predlog so sprejeli vsi predstavniki CIPRE.

Konec maja 2022 so se v italijanskem Aviglianu zbrali predstavniki vseh članskih organizacij CIPRE, da bi skupaj pretresli zgornja vprašanja in oblikovali svojo vizijo prihodnjega razvoja Alp. Izhajajoč iz metode, imenovane teorija sprememb (theory of change), je ožja skupina predhodno opredelila medsektorske teme, kot so znanje, komunikacija in politika. Opredelili so tudi prednostna področja: naravo, podnebje in človeka, katerih cilji so okrepiti biotsko raznovrstnost na območju Alp do leta 2050, preoblikovati alpski prostor v podnebno nevtrarno regijo do leta 2040 in zagotoviti, da bodo do leta 2040 vsi ljudje v Alpah živeli polno življenje ter spoštovali in skrbeli za naravo.

Vprašanje, kaj je treba spremeniti, kje in kako, da bi našli cilje tudi dosegli, je kar nekajkrat odmevalo znotraj zidov častitljivega aviglianskega samostana. Udeleženci so v intenzivnem skupinskem delu iskali ustrezne rešitve in razpravljali o nujnih razvojnih korakih, ki jih morajo

storiti pomembni deležniki. Rezultat tako poglobljenega premisleka o našem delu, deležnikov in nas samih je bilo šest tematskih zemljevidov, polepljenih z mejniki, metodami, deležniki, vprašaji in klicaji. Miselni proces je pokazal, kako razmišljajo v posameznih nacionalnih predstavništvih in Mladinskem svetu CIPRE in katere teme so zanje najbolj pereče. Seveda je pri tem prihajalo do razhajanj in enotnosti v stališčih, včasih do zmede, drugič razumevanja, tudi vročih razprav. Skupno druženje ob hrani, pijači, plesu in smehu pa je pozneje prineslo sproščeno vzdušje in CIPRO še bolj povežalo.

Teorija sprememb se v Avigliani ni končala, saj se je zatem sledila še »fina obdelava«: osrednja skupina je poenostavila zemljevide, vključila je dodatne informacije in pripravila celovit pregled, v naslednjem koraku pa je bilo dogovorjeno, katere prednostne naloge bomo določili in kako bomo ocenjevali kratkoročno dosegljive cilje. Rezultati bodo pripravljeni in predstavljeni v letu 2023.

S celotnim procesom je bil storjen pomemben in velik korak naprej na poti do plodnejšega sodelovanja med vsemi nacionalnimi predstavništvimi CIPRE. Postavili smo si usmeritev, kaj, kako in koga želimo spremeniti, da bi dosegli dolgoročne cilje. Le tako lahko združimo svoje moči, smo učinkoviti, obvladujemo velike izzive in kljub vsem krizam pozitivno oblikujemo prihodnji razvoj alpskega prostora.

Kaj je treba spremeniti? Med razpravami se kadi iz izzis.

Skupno oblikovanje alpskega prostora – predstavnice nacionalnih odborov CIPRE so se na srečanju v Avigliani / I posvetili pripravi novih smernic za prihodnji razvoj alpskega prostora.

Parkirišča in prenočitveni objekti: v priljubljeni regiji okoli Halštatskega jezera v Avstriji smo priča povečevanju obsega pozidanih zemljišč, ki jih odžira turizem.

Alpski prostor je omejen

CIPRA Avstrija 11,5 ha veliko zemljišče ali 16 nogometnih igrišč – tolikšna je površina zemljišč, ki jih v Avstriji pozidajo vsak dan. Tako visoka poraba tal priča o neustrezni praksi prostorskega urejanja in načrtovanja. Podnebna kriza, kriza biotske raznovrstnosti in energetska kriza jasno kažejo, da je ukrepanje na tem področju nujno bolj kot kdaj koli prej. Smotna in gospodarna raba zemljišč, katerih razpoložljivost je zelo omejena, mora v alpskem prostoru postati neizogibna. Da bi potencial prostorskega načrtovanja postal prepoznaven, je CIPRA Avstrija v letu 2022 osrednjo pozornost namenila prav prostorske-mu načrtovanju na območju Alp. Za obvladovanje velikih izzivov alpskega

prostora sta bistvena sodelovanje, ki presega meje lokalnih in regionalnih organov ter posamezne sektorje, in vključitev pomembnih deležnikov, kot je npr. Avstrijska konferenca za prostorsko načrtovanje (ÖROK). Kaj sploh je alpsko prostorsko načrtovanje? Kateri izzivi so še posebej opazni v alpskem prostoru? Kakšnim pritiskom so pri tem izpostavljene občine? Kako bi lahko alpsko prostorsko načrtovanje prenesli v avstrijski pravni red? Podlago za nadaljnje rešitve ponuja CIPRA Avstrija s Priročnikom za alpsko prostorsko načrtovanje: koncept prostorskega razvoja za območje Alp. Pri pripravi publikacije so sodelovali številni strokovnjaki, ki so prepričani, da se mora prostorsko urejanje in

načrtovanje tesneje prekrivati s sektorskim načrtovanjem. Z delavnico, ki je potekala pred objavo priročnika, je CIPRA Avstrija vprašanje prostorskega načrtovanja na območju Alp vnesla tudi v javno razpravo. Številna udeležba in novinarsko spremljanje delavnice sta pokazala, da je civilna družba prepoznala pomen prostorskega načrtovanja. Vsi, ki jih obravnavana problematika zanima, lahko priročnik v obliki PDF brezplačno prenesejo s spletne strani CIPRE ali ga naročijo na e-naslovu oesterreich@cipra.org (stroške pošiljanja prevzame naročnik).

[WWW.CIPRA.ORG/AVSTRIJA](http://www.cipra.org/avstrija)

Od znanosti k praksi je bilo geslo, pod katerim je v nemškem Bad Hindelangu potekala delavnica v okviru projekta Facts4Tourism.

Koncept turizma, ki temelji na dejstvih

CIPRA Nemčija Lažne novice, načrtno opuščanje dejstev, subjektivne razlage, zavajajoči sklepi. Med znanostjo in javnostjo vedno znova prihaja do nesporazumov in šumov v komunikaciji. Prav znanstveno komuniciranje je ključna tema projekta CIPRE Nemčija Facts4Tourism, katerega namen je prenos rezultatov znanstvenih raziskav v turistično prakso, pri čemer je CIPRA Nemčija zadolžena za vsebinsko in vizualno pripravo znanstvenih ugotovitev.

Med znanstvenoraziskovalno dejavnostjo in prakso še vedno obstajajo strukturne in komunikacijske ovire. Znanstvenice izsledke svojih raziskav praviloma objavljajo kot prispevke v znanstvenih in strokovnih revijah. Njihove objave se pri tem osredotočajo na enega ali dva segmenta problemskega sklopa, so jezikovno zelo zahtevne in večinoma v angleščini. Vsi, ki se želijo z njimi seznaniti, morajo v to vložiti svoj čas in za prispevek tudi plačati

okoli 40 EUR, saj javna oz. odprta dostopnost do objav ni vedno zagotovljena, prav tako pa tudi dragi naročniški abonmaji na specializirane platforme za objave znanstvenih del odprte dostopnosti vedno ne zagotavljajo.

Javnost je zato odvisna od znanstvenega komuniciranja. Projekt Facts4Tourism je prispevek CIPRE Nemčije k odpravljanju obstoječih ovir in omogočanju odprte dostopnosti informacij o aktualnem stanju na področju raziskovanja turizma za uporabnike v praksi. Vsebinsko svetlo CIPRE (CYC) zagotovila pomoč pri pripravi in izvedbi Alpskega Tedna. Zaposlitev pripravnika, ki se je ukvarjal z mladinsko problematiko, obenem pa je bil tudi član CYC, je omogočila, da so bili mladi povsem vključeni v organizacijo Alpskega tedna – vse to je bila odlična priložnost, da se je slišal tudi njihov glas.

Poleg tega se CIPRA Francija tudi na politični ravni zavzemala za večjo udeležbo mladih, denimo v or-

[WWW.CIPRA.ORG/NEMCIJA](http://www.cipra.org/nemcija)

Udeleženke ene od ekskurzij, ki je bila organizirana na AlpskemTednu, so obiskali švicarski ledenik Aletsch.

Omogočimo spremembe

CIPRA Švica Navdihujoči prispevki, burne razprave, koristne izmenjave, strokovne ekskurzije po čudovitem švicarskem kantonu Valais kakor tudi v Brig-Glis in njegovo okolico. Omenjeno alpsko mesto je septembra 2022 gostilo AlpskiTeden, ki je potekal v znamenju osrednje teme Alpe v prehodu. Tridnevni mednarodni dogodek je organizirala CIPRA Švica v sodelovanju s CIPRO International, Omrežjem občin Povezanost v Alpah, Zdrženjem držav Alpskega loka, Interregovim programom za območje Alp, Mednarodnim znanstvenim odborom za raziskovanje Alp, Švicarskim alpskim klubom, Stalnim sekretariatom Alpske konvencije, društvom Alpsko mesto

leta ter Forumom za pokrajino, Alpe in parke.

Za več kot 120 udeleženk je bil AlpskiTeden priložnost za izmenjavo znanj in izkušenj, pridobivanje koristnih in zanimivih informacij ter spoznavanje primerov dobre prakse in idej. Teme so bile različne, od podnebnih sprememb in migracij do energetske učinkovitosti, integriranega pristopa k upravljanju vodnih virov v mestih ter trajnostnega turizma in gorskega kmetijstva. Eden od predavateljev je bil tudi Raimund Rodewald iz švicarske Fundacije za varstvo pokrajine, ki je v čustvenem govoru pozval k ohranitvi neokrnjenih pokrajin, obenem pa opozoril, da jih ogroža zvezni zakon o širitvi sončnih elektrarn.

Na programu sta bili tudi dve ekskurziji, ki sta udeleženke vodili na prelaz Simplon in do ledenika Aletsch, drugi pa so se posvetili vinogradništvu in biotski raznovrstnosti Naravnega parka Pfyn-Fringes v Salgeschu in tradicionalni kulturni pokrajini Valaia v Brigu – Glisu. Ključno vodilo CIPRE Švica je bilo v sklopu Alpskega Tedna opozoriti tudi na lokalne danosti in posebnosti. Direktorica Isabella Helmschrott je tako lahko ob njegovem izteku z zadovoljstvom povzela, da je bil AlpskiTeden v celoti uspešen, za kar se je treba zahvaliti vsem, ki so se ga udeležili ali so sodelovali pri njegovi organizaciji.

[WWW.CIPRA.ORG/SVICA](http://www.cipra.org/svica)

Participacijo mladih je treba krepiti

CIPRA Francija Razprava po ogledu filma o turizmu in njegovi preobrazbi, astronomski večer in odkrivanje naravnih virov gorskega masiva Écrins so bili na programu prvega mednarodnega srečanja, namenjenega izmenjavi znanja in izkušenj, ki ga je na območju masiva Chartreuse spomladi 2022 organizirala CIPRA Francija. Družabno srečanje je potekalo v okviru projekta Re.Sources, ki ga financira program ERASMUS+. Drugi nacionalni dogodek je sledil že dve dni julija, ko se je deset mladih odpravilo na odkrivanje dveh etap reče potí Via Alpina po francoskih Visokih Alpah.

ganih francoskega alpskega masiva in v okviru makroregionalne strategije EU za Alpsko regijo (EUSALP). Julika Jarosch, vodja projekta pri CIPRI Francija, pri tem poudarja pomembnost medsebojnega povezovanja globalne in lokalne alpske politike: »Pri lokalnih deležnikih moramo izboljšati zavedanje o tem, kolikšno prednosti imajo lahko od evropske politike na območju Alp.« To bo za CIPRO Francija imelo pomembno vlogo tudi v prihodnje, npr. pri vključevanju alpskega podeželja v projekt evropskega sodelovanja.

[WWW.CIPRA.ORG/FRANCIJA](http://www.cipra.org/francija)

Voda, dragocena tekočina

CIPRA Italija Kmetijstvo se je zaradi težav z namakanjem znašlo na kolenih, planinske koče zaradi pomanjkanja vode predčasno zapirajo svoja vrata, prebivalcem na podeželju vodo dovažajo v cisternah, živali zaradi suše predčasno končujejo pašno sezono in se s planin vračajo v dolino, gladina v jezerih je upadla na najnižjo zabeleženo raven doslej. Naslovnice italijanskih medijev so poleti 2022 polnile prav take novice. V alpski regiji, ki že od nekdaj velja za zbiralnik vode za polovico Evrope, se količina padavin v zadnjem obdobju vse bolj zmanjšuje, tako pozimi kot poleti, to pa je privedlo do ozkih grl v oskrbovanju mestnih naselij, ravninskih predelov in same alpske regije z vodo. CIPRA Italija je zato leta 2022 o tej problematiki sprožila razpravo in k udeležbi v njej pozvala vse večje italijanske organizacije, ki se ukvarjajo z varstvom okolja, gorami in vodnimi viri.

Rezultat razprave je bilo sprejetje dokumenta, ki obravnava problematiko pomanjkanja vode kot posledice podnebnih sprememb.

Organizacije so v dokumentu posvarile pred čudežnimi rešitvami in zdravili za vse vrste težav na tem področju, saj se njihovi učinki pogosto izkažejo za hujše od same bolezni. Francesco Pastorelli, direktor CIPRE Italija, je pri tem povsem jasen: »Gradnja novih zbiralnikov ne more biti pravi odgovor. Najboljše mesto za shranjevanje vode je pod gladino podtalnice.« Zdrženja so zato pozvala k celostnemu pristopu, ki bo razširil nabor tehničnih rešitev. Povečati moramo razpoložljivost vode kot naravnega vira in jo učinkoviteje uporabljati, kar na primer pomeni, da bi morali kmetijstvo in civilno prebivalstvo svoje potrebe po vodi zmanjšati in bolj omejitvi izgube vode. Potrebujemo namreč vodno politiko, ki bo prilagajanje podnebnim spremembam znala spodbujati.

[WWW.CIPRA.ORG/ITALIJA](http://www.cipra.org/italija)

Skrb za vodne vire se prične v gorah

CIPRA Slovenija Marsikateri prostorski objekt (planinske koče, gostilne, vikendi) še vedno nima urejene delujoče ali z zakonodajo usklajene čistilne naprave. Odpadne vode zato pogosto neprečiščene iztekajo v okolje in onesnažujejo vodne vire. Ustrezno ravnanje z odpadnimi vodami je namreč ključno za ohranjanje vodnih virov. Zato smo pri CIPRI Slovenija letošnje leto namenili problematiki odpadnih voda v visokogorju. Organizirali smo več aktivnosti namenjenih lokalnim prebivalcem, mladim in članom društva ter odločevalcem in širši javnosti.

Ogenj v Alpah, ki smo ga naslovlili »Odpadne vode v gorah – grožnja (pitni)mi vodnimi virom«, smo organizirali v Julijskih Alpah, v Dolini Triglavskih jezer. Namen Ognja v Alpah je bila delavna akcija odstranjevanja zarasti, alg na Dvojnem jezeru, ki so se razrasle zaradi porušenege ekološkega ravnovesja in vnosa izcednih voda z bližnje planinske koče. V septembru 2022 smo organizirali novinarsko konferenco, na kateri so govorci opozorili na primere neustreznega ravnanja z odpadnimi vodami v Julijskih Alpah (Dolina Triglavskih jezer, Kredarica) in Kamniško-Savinjskih Alpah (Velika planina) ter poudarili pomen ravnanja z odpadnimi vodami za varstvo

vodnih virov v alpskem prostoru ter izpostavili ključne korake za celovito reševanje problematike.

Pri CIPRI Slovenija opozarjamo, da se celosten pristop k reševanju odpadnih voda v visokogorju začne v dolini z upravljavskimi načrti planinskih koč, ki temeljijo na načelih trajnosti in skromnosti. Prilagoditev gostinske ponudbe, zmanjšanje števila razpoložljivih prenočitvenih kapacitet ter ozaveščanje gostov, so le nekateri ukrepi, s katerimi bi se tako obiskovalci kot upravljalci objektov in prostora zavezali k kakovostnemu gorništvu ter ne k potrošniškemu pohodništvu.

[WWW.CIPRA.ORG/SLOVENIJA](http://www.cipra.org/slovenija)

CIPRA Slovenija je v Dvojnem jezeru zbrala več kot 500 kilogramov alg.

PREDSTAVNIŠTVA CIPRE IN NJIHOVI ČLANI

ITALIJA Aree Protette dell'Ossola • Associazione Dislivelli • Associazione Gestori Rifugi Alpini, Escursionistici e posti tappa del Piemonte • Associazione Italiana Guide Ambientali Escursionistiche AIGAE • Club Alpino Italiano CAI • Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol • Federazione Italiana dei Parchi e delle Riserve Naturali (Federparchi) • Federazione Italiana Pro Natura • Istituto Nazionale di Urbanistica INU • Italia Nostra • Lega Italiana Protezione Uccelli LIPU • Legambiente • Mountain Wilderness Italia • Parco Alpi Marittime • Parco delle Orbie Valtellinesi • Parco Nazionale della Val Grande • Parco Nazio-

nale delle Dolomiti Bellunesi • Pro Natura Torino • Servizio Glaciologico Lombardo

NEMČIJA Bergwacht Bayern im Bayerischen Roten Kreuz • Bergwaldprojekt e.V. • Bund Naturschutz in Bayern e.V. und Jugendorganisation BUND Naturschutz • Deutscher Alpenverein e.V. und Jugend des Deutschen Alpenvereins • Gesellschaft für ökologische Forschung e.V. • Landesbund für Vogelschutz in Bayern e.V. und Naturschutzjugend im Landesbund für Vogelschutz • Mountain Wilderness Deutschland e.V. • NaturFreunde

Deutschlands e.V. und Naturfreundejugend • Ökologischer Jagdverband e.V. • Schutzgemeinschaft Tegel-seer Tal e.V. • Verband Deutscher Berg- und Skiführer e.V. • Verein zum Schutz der Bergwelt e.V.

ŠVICA Alpen-Initiative • Aqua Viva • BirdLife Schweiz • Grimselverein • Mountain Wilderness Schweiz • Naturfreunde Schweiz • Pro Natura Schweiz • Schweizer Alpen-Club • Schweizerische Greina-Stiftung • Stiftung Landschaftsschutz Schweiz • VCS Verkehrs-Club der Schweiz

JUŽNA TIROLSKA Alpenverein Südtirol • AmUm Ambiente • Umwelt MeranO • Arbeitsgemeinschaft für die biologisch-dynamische Wirtschaftsweise Sektion Südtirol • Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol • Baubiologie Südtirol • Bund Alternativer Anbauer • Heimatpflegeverband Südtirol • Klima Club Südtirol • LiA per Natura y Usanzas • Mountain Wilderness – Sezione regionale Trentino-Alto Adige • Naturtreff Eisvogel • Plattform Pro Pustertal • Protect Our Winters Italy • Sortengarten Südtirol • Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung • Südtiroler Herpe-

tologen Verein Herpeton • Südtiroler HochschülerInnen-schaft • Umweltgruppe Eisacktal Hyla • Umweltgruppe Eppan • Umweltgruppe Kaltern • Umwelt-Rinf Pustertal • Umweltschutzgruppe Vinschgau • Vereinigung Südtiroler Biologen • Lokalgruppen: Umweltgruppe Andrian – Bozen – Jenesian – Salurn – Wipptal und Umweltschutzgruppe Terlan • posameznih članov ca. 1650

LIHTENŠTAJN Botanisch-Zoologische Gesellschaft • Liechtenstein-Sarganserland-Werdenberg • Liechtensteiner Alpenverein • Forstverein Liechtenstein • Liechtensteiner Jägerschaft • Liechtensteinsche Ge-

sellschaft für Umweltschutz • Imkereiverein Liechtenstein • Liechtensteinscher Ornithologischer Landesverband • Solargenossenschaft Liechtenstein • VCL Verkehrs-Club Liechtenstein

AVSTRIJA Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Natur-wachten Österreichs • Kuratorium Wald • Naturfreunde Österreich • Naturschutzbund Österreich • Österreichischer Alpenverein • Österreichischer Forstverein • Österreichischer Touristenklub • Verband Österreichischer Höhenforscher • Dachverband Jagd Österreich • Die neun Bundesländer Österreichs: Vorarlberg, Tirol, Salzburg,

Kärnten, Oberösterreich, Steiermark, Niederösterreich, Wien, Burgenland

FRANCIJA FFCAM: La Fédération Française des Clubs Alpains et de Montagne • FFME: La Fédération Française de Montagne et d'Escalade • ANCEF: La Fédération Nationale pour le Développement des Sports et du Tourisme en Montagne • WWF France: L'Organisation mondiale de protection de la nature • Mountain Wilderness France • FNE AJRA: France Nature Environnement Auvergne-Rhône-Alpes • FNE PACA: France Nature Environnement Provence-Alpes Côte d'Azur • ADRETS:

Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services • Asters: Conservatoire des espaces naturels de Haute-Savoie • Association des Amis du PNR de Chartreuse • LPO AURA: Ligue pour la protection des oiseaux Auvergne-Rhône-Alpes • PNR de la Chartreuse • FFR AURA : Fédération française de randonnée • Comité régional Auvergne Rhône-Alpes

SLOVENIJA 87 posameznih članov

PODPORNI ČLAN Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging, Nederlanden

POGLED OD ZUNAJ

Drage prijateljice
in dragi
prijatelji CIPRE,

Švica je v letih 2021 in 2022 predsedovala Alpski konvenciji. Na začetku se je zdelo, da bo to dolgo obdobje, a na koncu se je izkazalo, da bi bilo treba postoriti še marsikaj – kar nekaj neuresničenih idej tako z veseljem predajamo našim naslednikom. Sočasno smo vodili tudi proces Suivi de Zürich, platformo za prometne ministre in ministrice alpskih držav, ki je dala edinstveno priložnost za učinkovitejše usklajevanje aktivnosti na področju trajnostne mobilnosti, preusmeritve cestnega prometa na železnico in tranzitnega prometa med alpskimi državami. V okviru dvojnega švicarskega predsedovanja so se zbrali okoljski in prometni ministri in ministrice alpskih držav ter pristojna evropska komisarja in razpravljali o zastavljenih ciljih. Na podlagi tega so se na ministrski konferenci v švicarskem Brigu oktobra 2022 predstavniki alpskih držav združili v Zavezištvu Simplon, ki je prinesel akcijski načrt za razogljičenje prometnega sektorja v Alpah najpozneje do leta 2050. Tema mobilnosti pa je imela pomembno vlogo tudi v naših projektih. V sodelovanju s CIPRO in drugimi partnerji smo še dvakrat izpeljali projekt Yoalin (Youth Alpine Interrail), v okviru katerega je skoraj 300 mladih s podporo različnih alpskih držav cenovno ugodno potovalo z vlakom po alpskem območju. Namen projekta je namreč mladim omogočiti podnebno bolj ozaveščena, prijaznejša in cenovno ugodnejša potovanja po Alpah, kmalu pa bo objavljen nov razpis in to petič zapored.

Obeležili smo tudi deseto obletnico mednarodne arhitekturne nagrade za trajnostno prenavo in gradnjo v Alpah Konstruktivne Alpe. Ta je v sedANJI energetski krizi znova deležna večje pozornosti in lahko s konkretnimi projekti pokaže, katere rešitve so perspektivne in estetsko prepričljive.

Vsem, ki so nas podpirali pri doseganju naših ciljev, se iskreno zahvaljujemo, obenem pa se že veselimo novih skupnih doživetij v Alpah.

Dr. Ulrich Seewer
namestnik direktorja Zveznega urada
za prostorski razvoj (ARE), Švica

MLADINSKI SVET (CYC)

Mladi glasovi na tednu
AlpWeek 2022

»Upam, da bodo gore ostale kraj miru, zaščitene kraj,« si za prihodnost želi Noémie iz Francije. Polona iz Slovenije pa opozarja: »Bojim se, da bomo ekosisteme spravili čez rob.« Marc iz Nemčije je prepričan: »Potrebujemo več enako mislečih ljudi, ki si prizadevajo za iste cilje.« Mladinski svet CIPRE je za Alpski teden 2022 v Briggu/CH na temo »Alpe v prehodu« 14 mladih povprašal o njihovih strahovih, upih in potrebah glede prihodnosti Alp ter njihove odgovore predstavil z videom. Na Alpskem tednu smo imeli priložnost organizirati del dopoldanskega plenarnega zasedanja in delavnico z lokalnimi mladimi.

Prihodnost Alp
Kakšen bo prihodnji razvoj Alp? Na plenarnem zasedanju Alpskega tedna so različ-

ni ljudje predstavili svoje inovativne mladinske projekte. Mladinski svet CIPRE je predstavil svoj projekt AlpTick, katerega cilj je vzpostaviti vozovnico za ves javni promet na celotnem območju Alp. Tommaso Magoni iz podjetja ALPIsect je nato predstavil gojenje žuželk za prehrano na območju Alp. Gabriele Orlandi je predstavil projekt TransAlps o prebivalstveni politiki v Alpah. Nazadnje je Lucie Lombard predstavila združenje »Forest alpine«, ki se ukvarja s problematiko gorskih gozdov v Alpah. Mladinski svet CIPRE je na šoli v Brigu organiziral tudi delavnico za mlade Climate Fresco. Učenke so s pomočjo igre s kartami na igriv način spoznavali medsebojne povezave podnebnih sprememb. Nato so mladi pod vodstvom umetnika to znanje prenesli na platno.

Veseli nas, da so bile naše intenzivne priprave na Alpski teden uspešne. Prenos znanja med generacijami prinaša nove ideje in poglede, več osebne odgovornosti in tehničnega znanja. Mladinski svet CIPRE se zahvaljuje za ponujene priložnosti in se veseli prihodnjih priložnosti na alpskih prireditvah. Glas mladih je pomemben. Poskrbimo, da bo ta glas trajen.

Rok Brišnik
član Mladinskega sveta CIPRE

WWW.CIPRA.ORG/SL/CYC

KAJ NAVDIHUJE ALPE?

Via Alpina praznuje
20. rojstni dan

Devet pohodniških navdušencev, ki so zmagali na natečaju v organizaciji CIPRE International, je moralo izpolniti posebno nalogo: prehoditi so morali vsaj 200 kilometrov mednarodne daljinske pohodniške poti Via Alpina, pri tem pa uživati v naravi in drugim pripovedovati o svojih doživetjih na poti. Mladi raziskovalci Vie Alpine, v projektne jeziku poimenovani kot Via Alpina explorers, imajo za seboj kar 7.300 kilometrov, njihovo pot pa je s štipendijo podprla fundacija VAUDE Sport Albrecht von Dewitz. Mladi raziskovalke so se prve dni septembra 2022 udeležili tudi Alpskega Tedna v švicarskem mestu Brig –Glis, kjer so obeležili 20. obletnico Vie Alpine.

WWW.CIPRA.ORG/SL/VIA-ALPINA

»Dneve in noči smo preživljali na prostem, v naravi, spali smo v neposredni bližini ledenikov –zame nepozabna in diha jemajoča doživetja!«
Soninke Combrinck je Vio Alpino raziskovala v Švici.

»Na poti sem občutil notranji mir, globoko povezanost s seboj in močan občutek samozavesti.«
Julien Defois je v celoti prehodil rdeči odsek Vie Alpine.

»Od poletja dalje imam nove daljinske poti stalno v mislih.«
Laura Anninger je Vio Alpino prehodila po ozemlju Italije in Avstrije.

Sodelavke in predstavnice CIPRE

CIPRA INTERNATIONAL Upravni odbor Serena Arduino (sopredsednica), Christian Baumgartner, Bianca Elzenbaumer (sopredsednica), Sofia Farina, Miro Kristan, Wilfried Marxer (blagajnik), Nicolas Rodigari (Gostujoči član do novembra), Stefan Witty **Sekretariat** Christina Bachner, Caroline Begle, Jakob Dietachmair (direktor), Marion Ebster-Kreuzer, Julitta Eller, Anna Fuchs (od aprila do decembra), Michael Gams, Magdalena Holzer, Veronika Hribernik (do julija), Mirjam Jakob (od januarja do julija), Maja Kogovšek (od avgusta), Nora Leszczynski (od marca), Maya Mathias, Anna Mehrmann (od aprila), Wolfgang Pfefferkorn, Andreas Radin (od septembra), Kaspar Schuler (direktor), Christina Thanner, Manon Wallenberger **CIPRA LAB Sekretariat** Jakob Dietachmair (direktor), Paula Duske **CIPRA ITALIJA Upravni odbor** Agostino Agostinelli, Vanda Bonardo (predsednica), Gianni Cametti (blagajnik), Federica Corrado, Oscar Del Barba, Valter Giuliano, Carlo Gubetti, Stefano Sala **Sekretariat** Francesco Pastorelli (direktor) **CIPRA LIHTENŠTAJN Upravni odbor** Wolfgang Casper (podpredsednik), Andreas Heeb, Michael Meirer, Wolfgang Nutt (predsednik), Hubert Ospelt, Mario Wildhaber **Sekretariat** Corinna Bicker, Monika Gstöhl, Elias Kindle (direktor), Samira Schädler, Carmen Schmidt **CIPRA AVSTRIJA Upravni odbor** Liliana Dagostin (namestnica predsedstva), Regina Hrbek, Gerald Neubacher, Gerald Pfiffinger, Christine Pühringer, Stephan Tischler (predsednik), Walter Tschon **Sekretariat** Paul Kuncio (direktor), David Kühleitner (julij-avgust) **CIPRA FRANCIJA Upravni odbor** Alain Boulogne, Michel Chamel, Jean Horgues-Debat (predsednik), Bernard Jean, Benoît Nenert, Sandrine Percheval **Sekretariat** Louis Didelle (od marca), Aline Audin (direktor), Julika Jarosch, Delphine Ségalen **CIPRA ŠVICA Upravni odbor** Django Betschart, Franziska Grossenbacher, Maren Kern, Patrik Schönenberger (predsednik), Silva Semadeni, Benno Steiner **Sekretariat** Hans Weber (direktor do septembra), Isabella Helmschrott (direktorica od avgusta) **CIPRA SLOVENIJA Upravni odbor** Matjaž Harmel, Gašper Kleč, Matej Ogrin (predsednik), Dušan Prašnikar, Marko Slapnik, Jernej Stritih **Sekretariat** Špela Berlot (direktorica), Katarina Žakelj, Katarina Žemlja **CIPRA NEMČIJA Upravni odbor** Peter Dill, Axel Doering (predsednik), Christine Eben, Peter Eberle, Julian Fürholzer, Stefan Kattari, Florian Lintzmeyer, Michael Schödl **Sekretariat** Henriette Adolf, Kathrin Holstein (od januarja do aprila), Leonie Nawrot (od maja do avgusta), Uwe Roth (direktor), Felix Schlereth (od oktobra do decembra) **CIPRA JUŽNA TIROLSKA Upravni odbor** Philipp Ferrara, Peter Gasser, Brigitte Haas Atz, Andreas Hilpold, Elisabeth Ladinser (namestnica predsedstva), Hanspeter Niederkofler, Josef Oberhofer (predsednik), Florian Reichegger, Cristina Dalla Torre, Helmut Scartezini, Jutta Staffler **Sekretariat** Marion Auer, Griseldis Dietl, Madeleine Rohrer (direktorica) **NKBV Trajnostni komite** Henk Bosma, Andrea Loerts, Bianca Nijhof, Pirmir Olde Weghuis, Peter Valkenburg (Vorsitz), Astrid van der Werf, Gert van Beek **Sekretariat** Robin Baks (direktor) **MLADINSKI SVET CIPRE** Lorenz Bechtum, Katja Belec, Rok Brišnik, Ann-Sophie Böhle, Magdalena Christandl, Luca Coldabella, Sidonie de Kermel, Louis Didelle, Louise Drompt, Sofia Farina, Paul Froning, Isabella Helmschrott, Kathrin Holstein, Alenka Kastelic, Nora Leszczynski, Frederick Manck, Nicolas Rodigari (do novembra), Regina Rusch, Vivian Rustige, Emily Rost, Cléa Slimani, Marc Stannartz, Polona Zakrajšek, Katharina Zöschg

WWW.CIPRA.ORG/SL/O-NAS

KOLOFON

Založnik: CIPRA International **Uredništvo:** Maya Mathias (odgovorna), Caroline Begle, Andreas Radin, Kaspar Schuler
Prevodi: Marie Billet, Reinhold Ferrari Nataša Leskovic Uršič **Lektorat:** Caroline Begle, Inès Hubert, Francesco Pastorelli, Nina Pirc **Postavitve:** Jenni Kuck **Tisk:** Samedia Partner AG Zeitungsdruck/CH **Skupna naklada:** 1.740 izvodov

SLIKOVNO GRADIVO

Stran 1: Cristian Castelnuevo **Stran 3:** Jenni Kuck **Stran 4/5:** Julian Konrad, Cristian Castelnuevo
Stran 6: pxheremusab-ibraimi, LGU, CIPRA Nemčija **Stran 7:** Nora Leszczynski, Samo Kham
Stran 8: Annick Ramp, Marc Stannartz, Julien Defois, Laura Anninger, Soninke Combrinck